

MATEMATIKA

Katalog znanja za osebe z mednarodno zaščito

1	UVOD.....	3
2	IZPITNI CILJI	4
3	ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA.....	5
3.1	Shema izpita	5
3.2	Tipi nalog in vrednotenje	5
3.3	Merila za pretvorbo odstotnih točk v opisno oceno	5
4	IZPITNE VSEBINE IN CILJI.....	6
4.1	Osnove logike	6
4.2	Množice	6
4.3	Številске množice	6
4.4	Algebrski izrazi, enačbe in neenačbe.....	8
4.5	Potence in koreni	9
4.6	Geometrija v ravnini in prostoru	10
4.7	Geometrijski liki in telesa.....	10
4.8	Vektorji v ravnini in prostoru	11
4.9	Pravokotni koordinatni sistem v ravnini	12
4.10	Funkcije	12
4.11	Stožnice	16
4.12	Zaporedja in vrste	17
4.13	Diferencialni račun	17
4.14	Integralski račun.....	18
4.15	Kombinatorika	18
4.16	Verjetnostni račun	19
4.17	Statistika.....	19
5	LITERATURA.....	21
6	DODATEK.....	22
6.1	Matematične oznake	22
6.2	Formule, priložene izpitni poli.....	26

Katalog znanja za osebe z mednarodno zaščito – MATEMATIKA (v nadaljnjem besedilu katalog) opredeljuje izpit iz matematike, kot to zahteva *Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito*, in je namenjen usmerjanju kandidatov pri pripravi na preverjanje znanja matematike ob vpisu na visokošolske ustanove.

Kandidat, ki bo opravljal izpit iz matematike, mora dokazati, da dosega izpitne cilje, kot so opredeljeni s tem katalogom.

Katalog temelji na učnem načrtu za matematiko za gimnazijo* in *Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo – Matematika* za leto 2018. Izpitne vsebine in izpitni cilji zajemajo znanje z osnovne ravni splošnega srednješolskega izobraževanja.

V katalogu so navedeni:

- izpitni cilji,
- zgradba in vrednotenje izpita ter dovoljeni pripomočki in zahtevano orodje,
- izpitne vsebine in cilji,
- literatura ter
- oznake in matematična terminologija.

* Učni načrt. Matematika [Elektronski vir]: gimnazija: splošna, klasična in strokovna gimnazija: obvezni predmet in matura (560 ur)/predmetna komisija Amalija Žakelj ... [et al.]. - Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2008. http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/gimnazija/ucni_nacrti.htm

Z izpitom bomo preverili, ali kandidat zna:

- brati matematična besedila in jih korektno interpretirati;
- natančno predstaviti matematične vsebine v pisni obliki, v tabelah, grafih ali diagramih;
- računati s števili, oceniti in zapisati rezultat z določeno natančnostjo ter presoditi njegovo veljavnost;
- pri računanju uporabiti primerno metodo;
- uporabljati informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT) pri reševanju matematičnih problemov;
- uporabljati geometrijsko orodje za načrtovanje;
- interpretirati, preoblikovati in pravilno uporabljati matematične trditve, izražene z besedami ali s simboli;
- prepoznati in uporabljati odnose med geometrijskimi objekti v dveh in treh dimenzijah;
- logično sklepati iz danih matematičnih podatkov;
- prepoznati vzorce in strukture v različnih situacijah;
- analizirati problem in izbrati ustrezen način reševanja;
- videti in izkoristiti soodvisnost različnih vej (področij) matematike;
- uporabiti kombinacijo več matematičnih veščin in tehnik pri reševanju problemov;
- predstaviti matematični izdelek logično in jasno, z uporabo ustrezne simbolike in terminologije;
- uporabiti matematično znanje v vsakdanjih življenjskih situacijah;
- uporabiti matematiko kot sredstvo komunikacije s poudarkom na natančnem izražanju.

3.1 Shema izpita

Izpitna pola	Trajanje	Delež	Pripomočki	Priloga
1	120 minut	100 %	nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirka, računalno* in geometrijsko orodje ⁺	Priloga s formulami je del izpitne pole.
Skupaj	120 minut	100 %		

3.2 Tipi nalog in vrednotenje**3.2.1** Tipi nalog

Izpitna pola	Tip naloge	Število nalog	Vrednotenje
1	Kratke naloge	12	vsaka naloga 5 do 8 točk
Skupaj		12	80 točk

3.2.2 Merila vrednotenja izpita

Naloge se vrednotijo v skladu z navodili za vrednotenje. Točkujejo se posamezni koraki, ki so lahko različnih taksonomskih stopenj. Pri reševanju nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vmesnimi računi in sklepi. Pri načrtovalnih nalogah morajo kandidati uporabljati geometrijsko orodje.

3.3 Merila za pretvorbo odstotnih točk v opisno oceno

Izpit ovrednoti predmetna komisija z absolutnimi in odstotnimi točkami. Točke predmetna komisija pretvori v opisno oceno »opravil« ali »ni opravil«. Kandidat izpit opravi, če doseže merila za pozitivno oceno iz matematike pri splošni maturi v prejšnjem koledarskem letu.

* Računalno je elektronsko računalno, ki omogoča delo z osnovnimi računskimi operacijami in ne podpira:

- možnosti komunikacije z okolico – »zunanjim svetom«,
- shranjevanja podatkov iz okolice oziroma zunanjega sveta,
- shranjevanja predhodno naloženih podatkov,
- simbolnega računanja,
- programiranja novih funkcij,
- risanja grafov funkcij.

⁺ Šestilo in dva trikotnika, lahko tudi ravnilo.

4.1 Osnove logike

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Izjave in povezave med njimi	- zapiše izjavo,
Sestavljene izjave	- določi logično vrednost izjave,
Vrstni red operacij	- zapiše sestavljeno izjavo s simboli,
Tavtologija	- izračuna logično vrednost sestavljene izjave pri vseh vrednostih enostavnih izjav,
Enakovredne izjave	- ugotovi enakovrednost dveh izjav.

4.2 Množice

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Osnovni pojmi: element, množica, pripadnost elementa množici, podmnožica, prazna množica, univerzalna množica	- pozna osnovne pojme in s simboli označuje odnose med elementi in množicami,
Simbolni zapisi	- uporablja različne načine predstavitev množic,
Vennov diagram	- računa z množicami,
Presek, unija, razlika, komplement množic	- poišče potenčno množico končne množice,
Potenčna množica	- nariše graf kartezičnega produkta dveh množic,
Kartezični produkt množic	- uporablja formule za moč unije dveh ali treh množic ter moč kartezičnega produkta končnih množic.
Moč množice	

4.3 Številске množice

Vsebine	Cilji
	Kandidat
4.3.1 Naravna števila in cela števila	
Računske operacije in njihove lastnosti	- pozna pomen naravnih števil in razloge za vpeljavo celih števil ter primere njihove uporabe,
Praštevila in sestavljena števila	- uporablja računske operacije v množici naravnih in celih števil in na primerih utemelji njihove lastnosti,
Desetiški mestni zapis	

Vsebine	Cilji
Kriteriji deljivosti z 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 in 10	- predstavi naravna in cela števila na številski premici,
Relacija deljivosti	- uporablja desetiški mestni zapis celega števila,
Največji skupni delitelj in najmanjši skupni večkratnik	- utemelji in uporablja osnovne kriterije za deljivost,
Osnovni izrek o deljenju	- pozna in uporablja lastnosti relacije deljivosti,
Desetiški številski sestav	- določi največji skupni delitelj in najmanjši skupni večkratnik dveh ali več celih števil,
	- uporablja osnovni izrek o deljenju celih števil;

4.3.2 Racionalna števila

Računske operacije in njihove lastnosti	- pozna in utemelji razloge za vpeljavo racionalnih števil,
Desetiški zapis racionalnih števil	- predstavi racionalna števila na številski premici,
Deleži in odstotki	- računa z racionalnimi števili,
Procentni račun	- uporablja in utemelji decimalni zapis racionalnega števila ter razlikuje med desetiškimi in nedesetiškimi ulomki,
	- računa z decimalnimi števili,
	- uporablja deleže in odstotke ter procentni račun v nalogah iz vsakdanjega življenja in spretno uporablja računalno;

4.3.3 Realna števila

Iracionalna števila	- pozna in utemelji razloge za vpeljavo realnih števil,
Realna števila na številski premici	- navede nekaj primerov iracionalnih števil,
Intervali	- konstruira nekatere kvadratne korene kot primere iracionalnih števil z uporabo Pitagorovega izreka,
Končni decimalni približki	- interpretira številsko premico kot realno os,
Absolutna vrednost realnega števila in njene lastnosti	- zaokrožuje decimalna števila,
Enačbe z absolutno vrednostjo	- poveže geometrijsko in analitično predstavitev absolutne vrednosti realnih števil,
Absolutna in relativna napaka	- poenostavlja izraze z absolutno vrednostjo ter reši preproste enačbe,

- primerja pomen absolutne in relativne napake ter oceni absolutno in relativno napako vsote, razlike, produkta in kvocienta dveh podatkov;

4.3.4 Kompleksna števila

Geometrijska predstavitev kompleksnih števil v ravnini

- pozna in utemelji razloge za vpeljavo kompleksnih števil,

Računske operacije in njihove lastnosti

- predstavi kompleksno število v kompleksni ravnini,

Reševanje enačb z realnimi koeficienti

- analitično in grafično seštevava in odštevava kompleksna števila,
- množi kompleksna števila,
- izpelje pravilo za računanje potenc števila i ,
- poišče povezavo med analitičnim in geometrijskim pomenom konjugiranega števila,
- poišče povezavo med analitičnim in geometrijskim pomenom absolutne vrednosti kompleksnega števila,
- izpelje in uporablja pravilo za deljenje kompleksnih števil,
- izračuna obratno vrednost kompleksnega števila,
- poišče tudi kompleksne rešitve enačbe.

4.4 Algebrski izrazi, enačbe in neenačbe

Kandidat

Računske operacije z izrazi

- primerja in razlikuje zapis in pomen izraza in enačbe ter spremenljivke in neznanke,

Potenciranje izrazov

- seštevava in množi algebrske izraze,

Razstavljanje izrazov

- uporablja in utemelji pravili za kvadrat in kub dvočlenika,

Računanje z ulomki

- s pomočjo Pascalovega trikotnika določi pravila za višje potence dvočlenika in jih tudi uporablja,

Enačbe in neenačbe

Linearna enačba

Razcepna enačba

Linearna neenačba

- prepozna in uporablja ustrezni način razstavljanja danega izraza: izpostavljanje, razlika kvadratov, vsota in razlika kubov, Viétovo pravilo, razstavljanje štiričlenikov,

- računa z algebrskimi ulomki (vse štiri računске operacije in izrazi z oklepaji),
- uporablja pravila za tvorbo ekvivalentnih enačb in enačbe spretno rešuje,
- prepozna in reši linearno enačbo,
- prepozna in reši razcepne enačbe,
- spretno izraža neznanke iz različnih fizikalnih ali kemijskih enačb,
- uporablja pravila za tvorbo ekvivalentnih neenačb ter korake reševanja neenačb utemelji,
- prepozna in reši linearno neenačbo.

4.5 Potence in koreni

Potence z naravnim eksponentom
 Potence s celim eksponentom
 n -ti koreni
 Potence z racionalnim eksponentom

Kandidat

- utemelji in uporablja pravila za računanje s potencami z naravnim eksponentom,
- utemelji in uporablja pravila za računanje s potencami s celim eksponentom in jih primerja s pravili za računanje s potencami z naravnim eksponentom,
- razloži pomen zapisov a^{-1} in a^{-n} ,
- uporablja pravila za računanje s kvadratnimi koreni,
- reši kvadratno enačbo $x^2 = a$, $a > 0$, $a \in \mathbb{R}$, z razstavljanjem in s korenjenjem,
- primerja in utemeljuje reševanje preprostih enačb $x^n = a$, $a \in \mathbb{R}$, $n \in \mathbb{N}$, v množici realnih števil s korenjenjem in z razstavljanjem,
- razloži in uporablja zvezo $\sqrt{x^2} = |x|$,
- računa kubične korene realnih števil natančno (na pamet) in z računalom,
- razlikuje med določilnimi pogoji za obstoj n -tega korena realnega števila (glede na korenski eksponent in korenjenec),
- spretno uporablja računalno za računanje n -tih korenov,
- preoblikuje zapis n -tega korena v zapis potence z racionalnim eksponentom,

- povezuje in primerja reševanje nalog z n -timi koreni z reševanjem s potencami z racionalnim eksponentom.

4.6 Geometrija v ravnini in prostoru

Kandidat

Točke, premice in krožnice v ravnini	- usvoji pojme elementarne evklidske geometrije,
Razdalja, daljica, nosilka daljice, simetrala, poltrak, kot	- razvije geometrijsko predstavo in skozi prakso spozna temeljne standarde matematične teorije,
Vrste kotov in odnosi med koti	- pozna definicije in uporablja lastnosti geometrijskih likov,
Trikotnik, večkotnik	- uporablja zveze med notranjimi in zunanji koti trikotnika ter odnose med stranicami in koti trikotnika,
Znamenite točke trikotnika	- uporablja zvezo med obodnim in središčnim kotom nad istim lokom,
Togi premiki in skladnost	- zna ločiti med skladnima in podobnima trikotnikoma,
Vzporedni premik, zrcaljenje, vrtež, orientacija trikotnika	- uporabi izreke v pravokotnem trikotniku,
Pravokotna projekcija	- načrta geometrijske like z geometrijskim orodjem,
Središčni in obodni koti	- usvoji in uporablja zveze med stranicami in koti v poljubnem trikotniku, pri tem uporablja kosinusni in sinusni izrek,
Kot v polkrogu	- preiskuje geometrijske probleme z uporabo IKT,
Središčni razteg, podobnost	- razvije predstave o odnosih med točkami, premicami in ravninami v prostoru.
Izreki v pravokotnem trikotniku	
Paralelogram, romb, trapez	
Načrtovalne naloge	
Kosinusni in sinusni izrek	
Vzporednost in pravokotnost premic in ravnin v prostoru	
Pravokotna projekcija premice na ravnino	

4.7 Geometrijski liki in telesa

Kandidat

Ploščine geometrijskih likov, Heronova formula	- razvije in izboljša geometrijsko predstavo,
Polmer trikotniku včrtanega in očrtanega kroga	- uporablja obrazce za izražanje posameznih količin,
Geometrijska telesa: prizma, valj, piramida, stožec, kroglja	- kritično oceni in presodi dobljene vrednosti ter pazi na merske enote,

Vsebine	Cilji
Površina in prostornina pokončne prizme, valja, piramide, stožca in krogle Geometrijski matematični problemi	<ul style="list-style-type: none"> - uporabi usvojeno znanje ravninske geometrije ter rešuje probleme v povezavi s polmerom trikotniku včrtanega in očrtanega kroga, - opiše geometrijsko telo, - uporabi usvojeno znanje kotnih funkcij in geometrije na modelih geometrijskih teles, - rešuje geometrijske probleme v povezavi s površino in prostornino teles ter kritično oceni in presodi dobljene rezultate ter merske enote, - prepozna geometrijski problem, ga predstavi, ugotovi, s katerimi pojmi, spremenljivkami in zvezami med njimi ga lahko rešuje, problem reši, rešitve predstavi in razmisli o njihovi smiselnosti, - pri reševanju geometrijskih problemov samostojno izbere in uporablja ustrezne strategije in povezuje vsebine iz ravninske in prostorske geometrije, - rešuje geometrijske probleme z uporabo trigonometrije.

4.8 Vektorji v ravnini in prostoru

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Opredelitev vektorjev Seštevanje, množenje s skalarjem (sile) – grafična interpretacija Kolinearnost, koplanarnost – grafična interpretacija Razvoj vektorjev po bazi (razstavljanje sile na komponente), pravokotna projekcija – grafična interpretacija Linearna kombinacija vektorjev Baza v ravnini in prostoru Pravokotni koordinatni sistem v ravnini in prostoru; krajevni vektor točke Zapis vektorja s koordinatami (komponentami) Računske operacije z vektorji, zapisanimi s koordinatami (komponentami)	<ul style="list-style-type: none"> - nariše vektorje, grafično sešteva in razstavlja vektorje ter množi vektorje s skalarjem, - usvoji računanje z vektorji na grafičnem in računskem nivoju, - presodi kolinearnost in koplanarnost vektorjev, - računa z vektorji, zapisanimi s koordinatami (komponentami), - izračuna kot med vektorjema, dolžino vektorja in pravokotno projekcijo vektorja, - utemelji pravokotnost in vzporednost vektorjev, - razume pravokotnost v prostoru.

Pravokotna projekcija vektorja na drug vektor

Skalarni produkt, kot med vektorjema in dolžina vektorja

Povezava med skalarnim produktom in kosinusnim izrekom

4.9 Pravokotni koordinatni sistem v ravnini

Množice točk v ravnini

Razdalja med točkama v koordinatni ravnini

Ploščina trikotnika

Kandidat

- uporablja pravokotni koordinatni sistem v ravnini,
- odčita in nariše množico točk v koordinatni ravnini ob danih pogojih,
- uporablja zvezo med urejenimi pari števil in točkami na ravnini,
- izračuna razdaljo med točkama, izračuna ploščino trikotnika ter uporabi formuli v matematičnih problemih.

4.10 Funkcije

Definicija funkcije

Definicija realne funkcije in lastnosti realnih funkcij realne spremenljivke (injektivnost, surjektivnost, bijektivnost, naraščanje, padanje, sodost, lihost ...)

Sestavljene funkcije (kompozitum) funkcij

Inverzna funkcija

Transformacije v ravnini

Limita funkcije

Posebni primeri limit

Zveznost funkcije

Kandidat

- usvoji in uporablja pojem funkcije,
- usvoji in uporablja pojme: definicijsko območje in zaloga vrednosti funkcije, injektivna, surjektivna, bijektivna funkcija,
- nariše, analizira graf funkcije s pomočjo vzporednega premika in raztega,
- uporablja vzporedni premik, zrcaljenja in raztege pri reševanju problemskih nalog,
- ugotovi obstoj inverzne funkcije na preprostih primerih, zapiše njen predpis in nariše graf inverzne funkcije k dani funkciji,
- nariše graf stopničaste funkcije,
- razloži pojem limite v dani točki na ustrezno izbranih primerih, ki so grafične, tabelarične ali analitične prezentacije funkcij,

- izračuna limito funkcije in razloži pomen dobljene limitne vrednosti,
- razloži pomen limite v neskončnosti,
- loči limito funkcije v neskončnosti od neskončne limite,
- uporablja limito pri računanju asimptot funkcij,
- prepozna zveznost funkcije, ki je podana s svojim grafom,
- poišče intervale, na katerih je dana funkcija zvezna;

4.10.1 Linearna funkcija

Definicija in lastnosti linearne funkcije, graf linearne funkcije

Enačbe premice v ravnini

Kot med premicama

Linearna enačba

Linearna neenačba

Sistem linearnih enačb

Modeliranje preprostih primerov iz vsakdanjega življenja z linearno funkcijo

- zapiše predpis za linearne funkcije in nariše graf,
- pozna in uporabi pomen koeficientov v linearni funkciji,
- interpretira in uporablja graf linearne funkcije v praktičnih situacijah,
- izračuna kot med premicama,
- pozna pomen različnih oblik enačbe premice,
- v besedilu prepozna linearen odnos in zapiše linearno enačbo,
- rešuje linearne enačbe,
- izrazi problem kot sistem enačb in ga reši,
- reši preproste probleme iz vsakdanjega življenja in jih ustrezno interpretira,
- modelira preproste probleme iz vsakdanjega življenja z linearno funkcijo;

4.10.2 Potenčna funkcija

Definicija in lastnosti potenčne funkcije z naravnim eksponentom

Definicija in lastnosti potenčne funkcije z negativnim celim eksponentom

Modeliranje primerov iz vsakdanjega življenja s potenčno funkcijo

- prepozna potenčno odvisnost in jo razlikuje od drugih odvisnosti (premosorazmernost ...),
- nariše in analizira graf potenčne funkcije s pomočjo transformacij,
- zapiše in modelira realistične pojave s potenčno funkcijo in jih kritično izbere;

4.10.3 Korenska funkcija

Definicija, lastnosti in graf korenske funkcije

- obravnava korensko funkcijo kot inverzno funkcijo k potenčni funkciji;

4.10.4 Kvadratna funkcija

Definicija, lastnosti in graf kvadratne funkcije

Načini podajanja predpisa kvadratne funkcije

Viětovi pravili

Kvadratna enačba

Presečišče parabole in premice

Presečišče dveh parabol

Kvadratna neenačba

- zapiše kvadratno funkcijo pri različnih podatkih in nariše graf,
- interpretira in uporabi graf kvadratne funkcije v praktičnih situacijah,
- reši kvadratno enačbo in neenačbo,
- prevede problem v enačbo ali neenačbo in ga reši,
- bere matematično besedilo, ga analizira in predstavi;

4.10.5 EkspONENTNA funkcija

Definicija, lastnosti in graf eksponentne funkcije

EkspONENTNE enačbe

EkspONENTNA rast

Modeliranje realističnih pojavov z eksponentno funkcijo

- razlikuje, prepozna eksponentno odvisnost od drugih vrst odvisnosti,
- pozna in uporablja lastnosti eksponentne funkcije,
- nariše graf eksponentne funkcije,
- uporabi vzporedne premike in raztege grafa eksponentne funkcije,
- primerja potenčno in eksponentno rast,
- prepozna in reši eksponentne enačbe,
- zapiše in modelira primere iz vsakdanjega življenja z eksponentno funkcijo;

4.10.6 Logaritemska funkcija

Definicija, lastnosti in graf logaritemske funkcije

Logaritem in pravila za računanje z logaritmi

Desetiški in naravni logaritem

Logaritemske enačbe

- pozna in uporablja lastnosti logaritemske funkcije,
- nariše graf logaritemske funkcije,
- uporablja zvezo med eksponentno in logaritemsko funkcijo,
- uporabi vzporedne premike in raztege grafa logaritemske funkcije,
- uporablja pravila za računanje z logaritmi,

- spozna število e in naravni logaritem,
- prepozna in reši logaritemske enačbe,
- primerja eksponentno in logaritemsko rast;

4.10.7 Polinomska funkcija

Definicija, lastnosti in graf polinomske funkcije
 Računske operacije s polinomi
 Osnovni izrek o deljenju polinomov
 Ničle polinomske funkcije
 Osnovni izrek algebre in posledice
 Hornerjev algoritem
 Analiza grafa polinomske funkcije
 Polinomske enačbe
 Polinomske neenačbe

- linearno in kvadratno funkcijo prepozna kot posebna primera polinomske funkcije,
- računa s polinomi,
- uporablja osnovni izrek o deljenju polinomov,
- uporablja izrek o deljenju polinoma z linearnim polinomom,
- uporablja Hornerjev algoritem za iskanje ničel polinomske funkcije,
- v problemskih nalogah uporablja lastnosti polinomov,
- nariše in interpretira graf polinomske funkcije,
- reši polinomske enačbe in neenačbe;

4.10.8 Racionalna funkcija

Definicija, lastnosti in graf racionalne funkcije
 Ničle, poli in asimptote
 Racionalne enačbe

- pozna in uporablja lastnosti racionalnih funkcij,
- nariše in interpretira graf racionalne funkcije,
- reši racionalne enačbe;

4.10.9 Kotne funkcije

Definicije in lastnosti kotnih funkcij v pravokotnem trikotniku
 Definicije kotnih funkcij na enotski krožnici
 Lastnosti in grafi kotnih funkcij
 Transformacije grafov kotnih funkcij
 Adicijski izreki
 Problemske naloge
 Računanje vrednosti krožnih funkcij

- zapiše in uporabi kotne funkcije v pravokotnem trikotniku,
- izpelje vrednosti kotnih funkcij za kote 0° , 30° , 45° , 60° , 90° ,
- izpelje in uporabi zveze med kotnimi funkcijami istega kota,
- uporablja računalno,
- uporablja vrednosti kotnih funkcij za poljubne kote,
- pozna in uporabi lastnosti kotnih funkcij,

Vsebine	Cilji
Trigonometrijske enačbe	<ul style="list-style-type: none"> - pozna in razloži pojme na različnih reprezentacijah (tabela vrednosti, graf, na enotski krožnici, analitično), - uporabi transformacije grafov kotnih funkcij, - nariše in interpretira grafe kotnih funkcij, - uporabi adicijske izreke, - uporabi kotne funkcije dvojnih kotov, - uporablja kotne funkcije dvojnih kotov pri trigonometrijskih enačbah in problemskih nalogah, - računa vrednosti krožnih funkcij, - reši trigonometrijsko enačbo, - interpretira in analizira analitične rešitve glede na dani problem, - uporabi kotne funkcije v problemskih situacijah, kjer je treba izračunati kot, - rešuje preproste, sestavljene, avtentične in izvirne probleme.

4.11 Stožnice

Vsebine	Cilji
Algebrski zapis krivulj II. reda	Kandidat <ul style="list-style-type: none"> - poišče primere stožnic v naravi, - primerja in uporablja analitično in geometrijsko definicijo stožnice, - interpretira krožnico kot poseben primer elipse, - analizira enačbo in grafično predstavi krožnice in elipse v središčni in v premaknjeni legi, - analizira enačbo in grafično predstavi hiperbole in parabole v temenski legi, - analizira različne oblike enačbe parabole, - analitično in grafično določijo presečišča stožnice s premico in določijo presečišča stožnic v središčni legi, - utemeljijo smiselnost rezultatov pri analitični obravnavi presečišč.
Krožnica v središčni in premaknjeni legi	
Elipsa v središčni in premaknjeni legi	
Hiperbola v središčni legi	
Parabola v temenski legi	

4.12 Zaporedja in vrste

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Definicija zaporedja	– navede primer, induktivno sklepa, posplošuje in nadaljuje zaporedje,
Lastnosti zaporedij (končno, neskončno, monotonost, omejenost, konvergentnost ...)	– najde in zapiše zvezo med členi zaporedja,
Aritmetično zaporedje	– zapiše člene zaporedja pri danih začetnih členih in rekurzivni formuli,
Geometrijsko zaporedje	– ugotovi in analizira lastnosti različno predstavljenih zaporedij (številске predstavitve, grafični prikaz, analitični zapis ...),
Vsota prvih n členov aritmetičnega zaporedja in vsota členov geometrijskega zaporedja	– bere in ponazori različno podana oziroma predstavljena zaporedja,
Limita zaporedja	– uporabi lastnosti zaporedij,
Vrste	– napove in izračuna limito zaporedja,
Konvergenca geometrijske vrste	– razlikuje vrsto od zaporedja,
Obrestni račun	– razlikuje pojma konvergentne in divergentne vrste,
Anuitete	– izračuna vsoto n členov zaporedja,
Amortizacijski načrt	– izračuna vsoto geometrijske vrste,
	– razlikuje navadno in obrestno obrestovanje,
	– razlikuje med konformno in relativno obrestno mero,
	– uporabi načelo ekvivalence glavnice,
	– poišče realne primere obrestovanja, napove pričakovanja in se odloči na osnovi simulativnih izračunov,
	– izračuna anuiteto in izdela amortizacijski načrt.

4.13 Diferencialni račun

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Diferenčni količnik, odvod, geometrijski pomen odvoda	– opiše pojme diferencialnega računa z uporabo grafičnih, številskih ali analitičnih prezentacij,
Pravila za odvajanje, odvodi osnovnih funkcij	– izračuna vrednost diferenčnega količnika,
Uporaba odvoda	– izračuna limito diferenčnega količnika,
Ekstremi, naraščanje in padanje funkcije	

Vsebine	Cilji
Ekstremalni problemi	<ul style="list-style-type: none"> - razloži geometrijski pomen odvoda, - odvaja elementarne funkcije in kompozitum funkcij, - ugotovi točke (ne)odvedljivosti iz grafa, - povezuje lastnosti funkcij in njen odvod (napoveduje lastnosti, skicira graf ...), - zapiše enačbi tangente in normale v dani točki krivulje, - izračuna presečni kot med krivuljama, - analizira funkcijo z odvodom (razloži ekstreme, določi intervale naraščanja in padanja) in nariše graf, - reši preprost ekstremalni problem.

4.14 Integralni račun

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Nedoločeni integral (primitivna funkcija)	<ul style="list-style-type: none"> - razloži zvezo med odvodom funkcije in nedoločenim integralom, - pozna tabelo osnovnih integralov in njeno povezavo s tabelo odvodov, - uporablja lastnosti nedoločenega integrala, - pozna geometrijski pomen določenega integrala, - uporablja lastnosti določenega integrala, - uporabi zvezo med določenim in nedoločenim integralom, - reši preproste matematične in realne probleme.
Lastnosti nedoločenega integrala	
Določeni integral	
Lastnosti določenega integrala	
Zveza med določenim in nedoločenim integralom	
Uporaba določenega integrala (ploščine)	

4.15 Kombinatorika

Vsebine	Cilji
	Kandidat
Osnovni izrek kombinatorike, kombinatorično drevo	<ul style="list-style-type: none"> - izračuna $n!$, - loči posamezne kombinatorične pojme, - izračuna vrednost binomskega simbola, - razvije potenco dvočlenika.
Pravilo vsote	
Permutacije	

Permutacije s ponavljanjem
 Variacije
 Variacije s ponavljanjem
 Kombinacije
 Binomski izrek
 Pascalov trikotnik

4.16 Verjetnostni račun

Vsebine

Cilji

Osnovni pojmi verjetnostnega računa:
 poskus, dogodek, vzorčni prostor
 Računanje z dogodki
 Subjektivna verjetnost, empirična
 verjetnost, matematična verjetnost,
 verjetnost dogodka
 Računanje verjetnosti nasprotnih
 dogodkov, vsote dogodkov
 Normalna porazdelitev

Kandidat

- zapiše dogodke in računa z njimi,
- poišče vse dogodke nekega poskusa,
- razlikuje med subjektivno, empirično in matematično verjetnostjo,
- razume in poveže empirično in matematično verjetnost,
- pozna in uporablja definicijo matematične verjetnosti,
- iz danih verjetnosti posameznih dogodkov računa verjetnosti drugih dogodkov,
- uporablja vzorčni prostor.

4.17 Statistika

Vsebine

Cilji

Osnovni statistični pojmi
 Vrste podatkov
 Zbiranje podatkov
 Urejanje in strukturiranje podatkov
 Prikazovanje podatkov (stolpčni,
 pozicijski, tortni diagram, histogram,
 razsevni diagram, linijski in krivuljni
 diagram, škatla z brki)
 Aritmetična sredina, mediana, modus
 Variacijski razmik, standardni odklon,
 medčetrtnski razmik
 Statistična naloga

Kandidat

- loči med preučevano značilnostjo (spremenljivko), enoto, vrednostjo spremenljivke, vzorcem, populacijo,
- prepozna preučevano značilnost enote,
- razlikuje med opisnimi ali kvalitativnimi podatki, vrstnimi ali ordinalnimi ter številskimi ali kvantitativnimi podatki,
- zbere podatke, jih uredi in strukturira,
- izbere ustrezni diagram za prikaz podatkov,
- bere, izdelava in interpretira statistične diagrame,
- razvija kritični odnos do interpretacije rezultatov,

-
- pozna in uporablja različne načine povzemanja podatkov,
 - izbere primeren način povzemanja podatkov glede na vrsto podatkov,
 - izračuna, oceni in interpretira srednjo vrednost, modus in mediano kot mere osredinjenosti podatkov,
 - ocenjuje preproste povezave med statističnimi spremenljivkami,
 - izračuna, oceni in interpretira variacijski razmik, standardni odklon in medčetrtnski razmik kot mere razpršenosti podatkov,
 - uporabi znanje o delu s podatki v celovitem postopku empiričnega preiskovanja (izbere temo, postavi preiskovalno vprašanje, zbere podatke, jih uredi in strukturira, analizira, prikaže in interpretira rezultate).

Učbeniki in učna sredstva, ki jih je potrdil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, so zbrani v Katalogu učbenikov za srednjo šolo in objavljeni na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo www.zrss.si.

6.1 Matematične oznake

► Logika

$\wedge, \&$	konjunkcija
\vee	disjunkcija
\Rightarrow	implikacija
\Leftrightarrow	ekvivalenca
$\neg A, \bar{A}$	negacija izjave A
\forall	za vsak
\exists	obstaja

► Množice

\in	je element
\notin	ni element
$\{x_1, x_2, \dots\}$	množica z elementi x_1, x_2, \dots
$\{x; \dots\}, \{x \mid \dots\}$	množica vseh x , takih, da ...
$m(A), A $	število elementov (moč) množice A
$\mathcal{P}A, \mathcal{P}(A)$	potenčna množica množice A
$\emptyset, \{ \}$	prazna množica
\mathcal{U}	univerzalna množica (univerzum)
A^c, A'	komplementarna množica množice A
$\mathbb{N} = \{1, 2, 3, \dots\}$	množica naravnih števil
\mathbb{N}_0	$\mathbb{N} \cup \{0\}$
\mathbb{Z}	množica celih števil
\mathbb{Z}^+	množica pozitivnih celih števil
\mathbb{Z}^-	množica negativnih celih števil
\mathbb{Q}	množica racionalnih števil
\mathbb{Q}^+	množica pozitivnih racionalnih števil
\mathbb{Q}^-	množica negativnih racionalnih števil
\mathbb{R}	množica realnih števil
\mathbb{R}^+	množica pozitivnih realnih števil
\mathbb{R}_0^+	množica nenegativnih realnih števil
\mathbb{R}^-	množica negativnih realnih števil
\mathbb{C}	množica kompleksnih števil

\subset, \subseteq	je podmnožica
$\not\subset$	ni podmnožica
\cup	unija
\cap	preseka
\times	kartezični produkt
$\setminus, -$	razlika množic
$[a, b]$	zaprti interval $\{x \in \mathbb{R}; a \leq x \leq b\}$
$[a, b)$	interval $\{x \in \mathbb{R}; a \leq x < b\}$
$(a, b]$	interval $\{x \in \mathbb{R}; a < x \leq b\}$
(a, b)	odprti interval $\{x \in \mathbb{R}; a < x < b\}$

► Relacije in operacije

(a, b)	urejeni par
$=$	je enako
\neq	ni enako
\doteq, \approx	je približno enako
$<$	je manjše
\leq	je manjše ali enako
$>$	je večje
\geq	je večje ali enako
$+$	plus
$-$	minus
\cdot, \times	krat
$:, \div$	deljeno
$a b$	a deli b
$D(a, b), \gcd(a, b)$	največji skupni delitelj števil a in b
$v(a, b), \text{lcm}(a, b)$	najmanjši skupni večkratnik števil a in b
\sum	znak za vsoto
$ a $	absolutna vrednost števila a

► Kompleksna števila

i	imaginarna enota
$\text{Re } z$	realni del kompleksnega števila z
$\text{Im } z$	imaginarni del kompleksnega števila z
$ z $	absolutna vrednost kompleksnega števila z
\bar{z}, z^*	konjugirano kompleksno število k z

► Geometrija. Vektorji

$d(A, B)$	razdalja med točkama A in B
$ AB $	dolžina daljice AB
\sphericalangle	kot
\triangle	trikotnik
\parallel	je vzporeden
\perp	je pravokoten
\cong	je skladen
\sim	je podoben
\overline{AB}, \vec{a}	vektor \overline{AB} , vektor \vec{a}
$s\vec{a}$	produkt vektorja \vec{a} s številom (skalarjem) s
$\vec{a} \cdot \vec{b}$	skalarni produkt vektorjev \vec{a} in \vec{b}
$\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$	vektorji standardne ortonormirane baze
$\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$	vektor s koordinatami (komponentami) a_1, a_2, a_3
$ \vec{a} $	dolžina vektorja \vec{a}
\vec{r}_A	krajevni vektor točke A
$A(x, y)$	točka A v ravnini s koordinatama x in y
$A(x, y, z)$	točka A v prostoru s koordinatami x, y in z
S, p	ploščina lika
V	prostornina telesa
P	površina telesa

► Funkcije

f	funkcija f
$f: A \rightarrow B$	f je preslikava (funkcija) iz A v B
$x \mapsto f(x)$	x se preslika v $f(x)$
D_f	definijsko območje funkcije f
Z_f	zaloga vrednosti funkcije f
f^{-1}	inverzna funkcija funkcije f
$f \circ g$	kompozitum (sestava) funkcij f in g
$\lim_{x \rightarrow a} f(x)$	limita funkcije f , ko gre x proti a
$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$	limita zaporedja s splošnim členom a_n
$f', \frac{df}{dx}$	(prvi) odvod funkcije f
$\int f(x) dx$	nedoločeni integral funkcije f
$\int_a^b f(x) dx$	določeni integral funkcije f v mejah od a do b

► Kombinatorika. Verjetnostni račun. Statistika

P_n	število permutacij n elementov brez ponavljanja
$P_n^{m_1, m_2, \dots, m_k}$	število permutacij n elementov s ponavljanjem
$n!$	n fakulteta, n faktorialno
V_n^r	število variacij med n elementi brez ponavljanja reda r
${}^{(p)}V_n^r$	število variacij med n elementi s ponavljanjem reda r
$\binom{n}{r}$	binomski simbol (n nad r)
C_n^r	število kombinacij med n elementi brez ponavljanja reda r
G, S	gotovi dogodek
N, I	nemogoči dogodek
E_1, E_2, E_3, \dots	elementarni dogodki
A', \bar{A}	dogodku A nasprotni dogodek
$A \cup B, A + B$	vsota dogodkov A in B
$A \cap B, A \cdot B$	produkt dogodkov A in B
$A \setminus B, A - B$	razlika dogodkov A in B
$A \subset B$	A je način dogodka B
$P(A)$	verjetnost dogodka A
$P(A B)$	verjetnost dogodka A pri pogoju B (pogojna verjetnost)
\bar{x}, μ	povprečna vrednost
σ^2	dispersija, varianca
σ	standardna deviacija, standardni odklon

6.2 Formule, priložene izpitni poli

Evklidov in višinski izrek v pravokotnem trikotniku: $a^2 = ca_1$, $b^2 = cb_1$, $v_c^2 = a_1b_1$

Polmera trikotniku očrtanega in včrtanega kroga: $R = \frac{abc}{4S}$, $r = \frac{S}{s}$, $s = \frac{a+b+c}{2}$

Adicijski izrek:

$$\sin(x+y) = \sin x \cos y + \cos x \sin y$$

$$\cos(x+y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y$$

$$\tan(x+y) = \frac{\tan x + \tan y}{1 - \tan x \tan y}$$

Razdalja točke $T_0(x_0, y_0)$ od premice $ax + by - c = 0$: $d(T_0, p) = \frac{|ax_0 + by_0 - c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$

Ploščina trikotnika z oglišči $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$:

$$S = \frac{1}{2} |(x_2 - x_1)(y_3 - y_1) - (x_3 - x_1)(y_2 - y_1)|$$

Elipsa: $e^2 = a^2 - b^2$, $\varepsilon = \frac{c}{a}$, če je $a > b$

Hiperbola: $e^2 = a^2 + b^2$

Parabola: $y^2 = 2px$, gorišče $G\left(\frac{p}{2}, 0\right)$

Kompozitum funkcij: $(g \circ f)(x) = g(f(x))$

Integral: $\int \frac{dx}{x^2 + a^2} = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$